

měl nárok, kdyby byl včas k pojištění firmou přihlášen, domáhá se na žalované placení takto vzniklého rozdílu. Připouští, že smírem v roce 1930 s firmou uzavřeným prohlásil, že částkou 3.000 Kč, jež mu byla vyplacena, byly všechny jeho nároky proti firmě z důvodu opožděného přihlášení k pojištění vyrovnány, má však za to, že smír ten jest neplatný hledíc k předpisu § 11 zák. čís. 26/29 Sb. z. a n. Nižší soudy žalobu zamítly, první soud v podstatě proto, že smírem z roku 1930 zanikly veškeré nároky žalobcovy proti firmě z důvodu, o který se žaloba opírá; smír ten není také neplatný hledě k předpisu § 11 zák. čís. 26/29 Sb. z. a n., neboť se týká náhrady škody z důvodu opožděného přihlášení k pojištění, nikoli otázek, jimiž by byla omezena nebo vyloučena platnost tohoto zákona v neprospěch pojištěnců, jak to právě předpis § 11 cit. zák. předpokládá.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce se již v roce 1930 domáhal na žalované firmě náhrady škody, vzniklé mu prý tím, že firma ho včas a řádně nepřihlásila k povinnému pensijnímu pojištění. Žalovaná firma se stanoviskem žalobcovým nesouhlasila, avšak k úplnému narovnání sporné věci mu nabídla odbytné 3.000 Kč, s čímž žalobce souhlasil. Žalovaná firma zaplatila žalobci onu částku a zdůraznila, že tím je tato věc jednou pro vždy vyrovnána a že žalobce tudíž na ní se již nemůže domáhati pražádných dalších nároků. Tím došlo k narovnání podle § 1380 obč. zák., které má povahu novace, jím zanikl dřívější závazek a zároveň počal nový (§ 1377 obč. zák.). Dohodly-li se strany, že smírem jsou upraveny veškeré nároky žalobcovy z dotčeného právního důvodu a že žalobci již nepřísluší právo domáhati se dalších nároků na žalované firmě, byla tímto ujednáním vyloučena klausule rebus sic stantibus, a žalobce nemůže ani uplatňovati, že se tento smír nevztahuje na vyšší nároky podle zákona č. 125/31 Sb. z. a n. Rozhodnutí Sb. n. s. čís. 13978 se nehodí na souzený případ, ježto vychází z jiného skutkového podkladu. Ustanovení § 11 zák. č. 26/29 Sb. z. a n. nelze použítí na smíry, jimiž strany upravily spornou otázku náhrady škody za opominutí povinnosti zaměstnavatelem, by včas přihlásil zaměstnance k pensijnímu pojištění. Stačí tu poukázati zvláště na správné důvody prvního soudu.

Čís. 15200.

Zaměstnanec státu, jemuž byla při zrušení služebního poměru poskytnuta výpomoc ve výši jeho premiové rezervy proto, že výslovně prohlásil, že nikdy nevstoupí do zaměstnání podléhajícího pensijní povinnosti, jest povinen tuto výpomoc vrátiti, jestliže nedodržel této podmínky

a stát byl proto nucen jeho prémiovou rezervu podle § 114 zák. čís. 26/29 Sb. z. a n. přenést na nového nositele pojištění (Všeobecný pensijní ústav).

(Rozh. ze dne 14. května 1936, Rv II 833/34.)

Žalující stát přednesl, že vyplatil žalovanému, bývalému zaměstnanci státních podniků, při jeho odchodu ze služby zažalovanou částku jako náhradu za premiové rezervy, když žalovaný před tím prohlásil, že nevstoupí nikdy do zaměstnání, v němž by podléhal povinnému pensijnímu pojištění. Tomu slibu nedostal, stal se advokátním koncipientem, žalující stát v důsledku toho musil převést jeho premiové rezervy na příslušný Všeobecný pensijní ústav. Žalobě na vrácení vyplacené náhrady za premiové rezervy bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaný ve své žádosti ze dne 16. prosince 1929 prosil o poskytnutí odbytného na odchodnou ve formě vrácení premiové rezervy a jak v této žádosti, tak v dopise ze dne 23. prosince 1929 prohlásil, že nikdy nevstoupí do žádného pensijně pojistného zaměstnání. Výnosem ministerstva ze dne 9. ledna 1930 byla žalovanému povolena výpomoc v částce 6.090 Kč jako náhrada za premiové rezervy, při čemž bylo výslovně podotčeno, že mu premiové rezervy podle platných předpisů nemohou býti vráceny. Částka 6.090 Kč byla pak žalovanému vyplacena a jím přijata. Žalovaný podle předpisů o služebním poměru zaměstnanců podniku státní lesy a statky neměl při vystoupení ze služeb nároku na výpomoc nebo odbytné a ministerstvo muselo si býti vědomo toho, že v případě vstoupení žalovaného do zaměstnání podléhajícího pojistné povinnosti musí pensijní rezervu převést na nositele této povinnosti. Poskytlo-li tedy ministerstvo žalovanému dobrovolně výpomoc ve výši premiové rezervy podotknuvši, že žalovaný na tuto rezervu nemá nárok a že mu premiové rezervy nemohou býti vráceny, a předcházel-li tomuto úkonu liberalitu výslovné prohlášení žalovaného, že nikdy nevstoupí do zaměstnání podléhajícího pensijní povinnosti, je na bledni, že by ministerstvo bez tohoto prohlášení nebylo žalovanému nikdy poskytlo výpomoc, ježto by tím vzešla státní pokladně škoda, a že učinilo tak jen v důvěře v příslib žalovaného. Podle zásady poctivosti a víry (§ 914 obč. zák.) jest tudíž opodstatněn závěr, že mezi stranami tato pohnutka výplaty byla učiněna podmínkou a že zvláště i žalovaný, přijav mu vyplacenou částku, tuto podmínku přijal (§ 863 obč. zák.). Podle § 901 obč. zák. jest posuzovati takto vyjádřenou pohnutku jako každou jinou výminku. Ježto však žalovaný vstoupil do zaměstnání pensijnímu pojištění podrobenému a jest od 1. června 1930 pensijně pojištěn, žádala úřadovna Všeobecného pensijního ústavu podle § 114 zákona čís. 26/29 o vydání převodní částky a příslušný státní podnik musil dne

30. listopadu 1932 úřadovně Všeobecného pensijního ústavu zaplatiti částku 6.985 Kč 05 h. Žalovaný, porušiv závazek jím převzatý, zmařil svrchu uvedenou výminku a jest tedy povinen vyplacenou mu částku 6.090 Kč vrátiti žalobci (§ 1435 obč. zák.).

Čís. 15201.

Podle čeho je posouditi právní otázku, zda a kdy jest věc příslušenstvím.

V usnesení odvolacího soudu, jímž se zrušuje rozsudek soudu I. stolice podle § 496 č. 3 c. ř. s., musí odvolací soud naznačiti skutečnosti, které se mu zdají býti rozhodnými a jež nebyly v první stolici zjištěny.

(Rozh. ze dne 15. května 1936, R I 278/36.)

Žalobkyně prodala povinným elektromotor (elektromobilu) a vyhradila si při prodeji právo vlastnické až do úplného zaplacení. Elektromotor nebyl povinnými dosud úplně zaplacen. V exekuci nucenou dražbou nemovitostí, vedené proti povinným žalovanou, byl tento motor zaplacen jako příslušenství nemovitostí povinných. Žalobkyně nezažádala při prodeji motoru o poznámku dle § 297 lit. a) obč. zák. na nemovitostech do dražby daných. Tvrdíc, že motor nestal se příslušenstvím nemovitostí povinných a že nebylo poznámky podle § 297 a) obč. zák. potřebí, domáhá se žalobkyně žalobou podle § 37 ex. ř. vyloučení tohoto motoru z exekuce vedené žalovanou proti povinným. První soud uznal podle žaloby. Odvolací soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by o odvolání žalované znovu rozhodl.

Důvody:

Podle obsahu rekursu jest sice jen řešiti otázku, zda stroj (elektromobila) se stal příslušenstvím nemovitostí povinných, a odvolací soud se v napadeném usnesení také jen touto otázkou zabýval. Ale zabýval se jí a vyřešil ji jen po právní stránce, nezabýval se však také jejím skutkovým podkladem, takže nejvyššímu soudu lze napadené usnesení také přezkoumati jen co do právního stanoviska odvolacího soudu. Otázku, zda nějaká věc jest či není příslušenstvím nemovitosti, nutno posuzovati ve smyslu § 294 a násl. obč. zák. podle toho, zda vedlejší věc možno podle názoru hospodářského styku a podle právních předpisů považovati za příslušenství, totiž buď že vedlejší věc jest s nemovitostí trvale tak spojena, že ji bez porušení odstraniti nelze, nebo že jde o takovou vedlejší věc, bez níž hlavní věci nelze užívati (t. zv. přirozené příslušenství), nebo že jde o věc, o níž zákon neb vlastník určil, aby jí trvale pro hlavní věc bylo užíváno (t. zv. umělé příslušenství).